

9/2012. számú Vezetői körlevél

az EGT államban székhellyel rendelkező, a pénzügyi szektorhoz tartozó külföldi vállalkozások Magyarországon bejegyzett pénzügyi fióktelepeitől elvárt magatartásról

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (a továbbiakban: Felügyelet) az alábbiakban foglalja össze az EGT államban székhellyel rendelkező, a pénzügyi szektorhoz tartozó külföldi vállalkozások Magyarországon bejegyzett pénzügyi fióktelepei (a továbbiakban: pénzügyi fióktelepek) számára a fogyasztók jogainak érvényesülésével összefüggésben az ügyfélkapcsolataik során alkalmazandó magatartási normákat. A fogyasztói jogok biztosítása a közjó (general good) követelményei között foglal helyet az Európai Unió irányadó joga alapján, amelyre való tekintettel a befogadó ország felügyeletének e tekintetben meghatározott felelőssége és kompetenciája van a pénzügyi fióktelepek esetében.

Az Országgyűlés a fióktelepek jogképességére vonatkozó előírások pontosítása, egyértelművé tétele érdekében a közelmúltban módosította a *külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviselőiteiről* szóló 1997. évi CXXXII. törvény (a továbbiakban: Fkt.) egyes rendelkezéseit. Az új szabályozás¹ **egyértelműen deklarálja a fióktelepek jogképességét**. A törvény új szabályai egyértelművé teszik, hogy **a fióktelepek gazdasági önállósággal rendelkeznek**: saját cégnevük alatt a külföldi vállalatok (anyavállalatok) javára jogokat szerezhetnek és terhükre kötelezettségeket vállalhatnak, illetve **saját nevükben pert indíthatnak és perelhetőek**.

A hatályos Fkt. kifejezetten a pénzügyi szektor szolgáltatásaira létesített fióktelepekre vonatkozó szabályok között rögzíti, hogy az EGT államban székhellyel rendelkező külföldi vállalkozás pénzügyi fióktelepe – külön meghatalmazás nélkül – a külföldi vállalkozás képviselőjére irányuló tevékenységet is folytathat, viszont ezt a tényt az üzletszabályzatban és a cég neve alatti eljárása vagy tevékenysége során keletkező okiraton egyértelműen fel kell tüntetnie.

A Felügyelet álláspontja szerint az új rendelkezések egyértelművé teszik a fióktelepek jogi státuszát, világossá téve elsősorban azt, hogy **a pénzügyi fióktelepek jogképessége kiterjed arra is, hogy cégnevük alatt jogokat szerezhessenek, kötelezettségeket vállalhassanak**.

A Felügyelet határozott álláspontja alapján a befogadó ország fogyasztóinak védelme, jogaik hatékony érvényesítése szempontjából **alapvető követelmény az, hogy a fogyasztók már a pénzügyi fiókteleppel történő szerződéskötést megelőzően kellő információval rendelkezzenek arról, hogy a kötendő szerződés vonatkozásában a pénzügyi fióktelep a saját cégneve alatt jár-e el, avagy az alapítójának képviselőjében köti meg a szerződést**. A pénzügyi fióktelep eljárási minősége ugyanis alapvetően meghatározza azt, hogy a fogyasztó a pénzügyi fióktelep tevékenységével összefüggésben kialakult szerződéses jogvita kapcsán, jogainak és követeléseinek bíróság előtti érvényesítése érdekében milyen módon, milyen feltételek mellett lehet képes érvényt szerezni.

¹ Az egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CLI. törvény.

A pénzügyi szervezetek által nyújtott szolgáltatások területén megfigyelhető az a fajta aszimmetria, amelyben a szolgáltatásnyújtók magas szintű szervezettségével és szakmai felkészültségével szemben az egyes fogyasztók jellemzően alacsonyabb szintű szakmai ismerete és gyengébb érdekérvényesítő képessége áll. Ezt az egyenlőtlenséget tovább mélyíti, ha a pénzügyi fióktelepet befogadó ország fogyasztói a számukra nyitva álló jogorvoslati jogukat a szolgáltatás igénybevételétől eltérő országban székhellyel rendelkező vállalkozással keletkező jogvita keretében, indokolatlanul felmerülő nehézségekkel terhelt (fordítások költség- és időigénye, stb.) érvényesíthetik.

Tekintettel arra, hogy a fogyasztók jogorvoslathoz való jogának hatékony érvényesülése kiemelt fogyasztóvédelmi érdek, a Felügyelet határozott elvárása a pénzügyi fióktelepek irányába, hogy szerződési feltételeiknek és üzletszabályzataiknak kialakítása során teremtsék meg e fogyasztói jog teljes körű gyakorolhatóságának, érvényre jutásának feltételeit.

A Felügyelet meggyőződése, hogy a pénzügyi fióktelep – túl azon, hogy a külföldi vállalkozás üzleti tevékenységének helyszíne – **fizikai jelenlétével mintegy kifejezi, demonstrálja azt az üzleti szándékot, hogy a befogadó ország fogyasztóival közvetlen, személyes kapcsolatba kíván kerülni, még abban az esetben is, amikor esetleg jogvita alakul ki közöttük.** (Ellenkező esetben ugyanis elég volna határon átnyúló szolgáltatást nyújtania.)

A Felügyelet azt várja el, hogy a pénzügyi fióktelepek a kölcsönös előnyökön nyugvó, stabil partnerkapcsolat kialakításában érdekelt, felelős szolgáltatóként végezzék tevékenységüket. Ezen elv alapján a fogyasztók hosszú távú megtartása érdekében kiemelt szempont, hogy a pénzügyi fióktelepek szolgáltatásukat a kereskedelmi gyakorlatuk minden egyes állomásán, egyenletes magas színvonalon biztosítsák. Erre való tekintettel elvárt, hogy ne csak a szerződéskötést megelőző periódusban törekedjenek az együttműködő, rugalmas hozzáállásra, hanem a szerződéses jogviszony fennállása alatt felmerülő esetleges jogviták kezelése, a fogyasztói jogok érvényesítése során is igyekezzenek fokozottan érvényesíteni az átláthatósági, kiszámíthatósági kritériumokat.

A fentiek alapján a Felügyelet azt várja el a pénzügyi fióktelepektől, hogy **a fogyasztókkal létrejövő szerződések megkötésekor a lakossági (retail) üzletágban,** az eddigi gyakorlatukat követve, **saját nevükben,** azaz ne anyavállalatuk képviselőjében **járjanak el.** A pénzügyi fióktelep ilyen esetben is a külföldi vállalkozás számára szerez jogokat, illetve kötelezettségeket – tekintettel arra, hogy nem rendelkezik a külföldi anyavállalkozástól elkülönült jogi személyiséggel. Ugyanakkor a pénzügyi fióktelep saját nevében történő eljárása csökkenti annak kockázatát, hogy a fogyasztók és a pénzügyi fióktelep között felmerülő esetleges fogyasztói jogvita – a felek között meglévő aszimmetria miatt – jelentős fogyasztói érdeksérelmet okozva kerüljön lezárásra. A pénzügyi fióktelep érdekeit sem szolgálhatja a fogyasztói jogvita gyors rendezését, orvoslását hátráltató hosszadalmas eljárás. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a közvetlenül az anyavállalattal szembeni, esetleges jövőbeli pénzügyi fogyasztói jogviták során a hazai **fogyasztók jog- és érdekérvényesítő képessége jelentősen erodálódhat,** mely többek között az adott esetben felmerülő – fogyasztók oldalán fennálló – potenciális nyelvi nehézségekre, többletköltségekre és az eljárás időbeli elhúzódására vezethető vissza. E helyzet egyértelmű hatása az, hogy nemkívánatos módon tovább fokozná a fogyasztók és a szolgáltatók között eleve meglévő, a pénzügyi szolgáltatások körében kiemelten fennálló aszimmetriát.

A Felügyelet határozott elvárása, hogy a pénzügyi fióktelepek minden rendelkezésre álló eszközzel biztosítsák Magyarországon a fogyasztói jogok, s ezek között kiemelten a fogyasztók jogorvoslathoz való jogának érvényre juttatását. Tekintettel arra, hogy a szerződési feltételek kialakítása körében a pénzügyi fióktelep szerződési pozíciójának meghatározása önmagában is olyan szempont, amely alapvetően befolyásolja a fogyasztók jogérvényesítéssel összefüggő lehetőségeit, a Felügyelet elvárja, hogy a pénzügyi fióktelepek gyakorlata e vonatkozásban is maximálisan szolgálja a fogyasztók érdekeit.

A Felügyelet – a fogyasztói vitában várhatóan létrejövő, kölcsönös előnyökön nyugvó egyezség hasznosságára tekintettel – javasolja továbbá, hogy a pénzügyi fióktelepek fontolják meg, hogy a **Pénzügyi Békéltető Testületnél (PBT)** a fogyasztó által kezdeményezett egyedi ügyben **alávetési nyilatkozatot** tesznek, amelyben vállalják, hogy a békéltető testületi eljárásnak és egyezség hiányában az ilyen eljárásban hozott határozatnak alávetik magukat. Tegyék továbbá megfontolás tárgyává, hogy élnek azzal a lehetőséggel is, hogy a hatékony eljárás érdekében a PBT-nél velük szemben kezdeményezett jogviták rendezésére **általános alávetési nyilatkozatot** tesznek a fogyasztói jogok egyszerű, gyors, hatékony és költségkímélő érvényesítésének biztosítása érdekében.

A jelen Vezetői körlevélben foglaltaknak a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény 4. §-ában megjelölt törvények hatálya alá tartozó szervezetekre nézve kötelező ereje nincs, rendeltetése – a Felügyelet elnökének 1/2011. (IV.29.) számú általános fogyasztóvédelmi ajánlása² alapján – a pénzügyi fióktelepek számára a követendő gyakorlatra vonatkozó iránymutatás biztosítása, melynek alkalmazását a Felügyelet ellenőrzései során fokozottan figyelemmel kíséri.

A Felügyelet a Vezetői körlevelet honlapján a „Szabályozó eszközök/Vezetői körlevelek” címszó alatt közzéteszi, valamint közvetlenül is megküldi az érintett pénzügyi fióktelepek vezetői részére.

Budapest, 2012. december 11.

Tisztelettel:

Dr. Szász Károly
elnök

² A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete elnökének 1/2011. (IV.29.) számú ajánlása a pénzügyi szervezetek számára az általános fogyasztóvédelmi elvek alkalmazásáról (elérhető az alábbi helyen: http://www.pszaf.hu/data/cms2303017/fogyved_ajanlas_1_2011.pdf)